

ALMA & /

Tērbatas iela 64
LV-1001 Rīga
alma@galerija-alma.lv
+371 29155572

03.09.–13.10.2024.

KRISTIĀNA DIMITERE ÓASIS

Reiz saņēmu zvanu no ēzeļa. Pārsteigums bija tik liels, ka viņa neparasto stāstu joprojām atceros, stāstīto vēl un vēl pārdomādama. Viņš teica, ka esot pieaudzis ēzelis un visu mūžu priecīgs vadājis ļaudis, to smagās nastas, daudz bēdu un maz prieka stāstu no tiem uzzinājis. Tos vērojot, viņam vienmēr brīnumainas šķitušas cilvēku rokas - pirksti, kurus var dažādi kustināt - gan strādājot, gan rakstot, gan muzicējot. Reiz kādam veterināram, kurš runājis vairākās valodās un mācējis arī ēzeļu valodu, ēzelis esot pavaicājis, kā viņam tikt pie tādām rokām. Pakaļkājas varot palikt, kādas ir, bet priekškāju vietā viņš ļoti vēlētos tādas rokas. Veterinārs atbildējis, ka viņam tādu spēju neesot, taču ieteicis kādu strūklaku, kas diendienā cilvēku vietā straumēm lej asaras. Daudziem, kas tajās mērkuši savas rokas, spārnus vai ķepas, piepildījušās viņu vēlēšanās.

Pēc vairāku gadu meklējumiem brīnumainiem nostāstiem apvīto strūklaku ēzelis atradis Bahčisarajā. No tās kausiņiem pie sienas plūstošie ūdeņi tiešām atgādinājuši raudāšanu un pati siena viņam likusies elpojam kā dzīva. Ēzelis esot palūkojies apkārt, vai nav liecinieku, jo neesot gribējis nevienu mulsināt, un svinīgi pacēlies uz pakaļkājām, pastiepjot priekškājas, lai pār tām nolītu strūklakas asaras. Satraukums cilājis ēzeļa krūtīs un viņš esot pat iešņukstējies, juzdams, ka arī viņa acu kaktiņos sariesušās lielas asaras. Pievēris uz brīdi plakstus, kā sapnī viņš redzējis pret debesīm lūgšanā paceltas miljoniem cilvēku rokas. Tās visas uzvijušās debesīs, pēc kā pār zemi nolījušās Dieva asaras. Jā, ēzelis uzsvēra, tieši Dieva, jo lietus lāses nekad nav tik žilbinoši sudrabortas pat sapņos.

Atvēris acis, ēzelis ieraudzījis, ka strūklakas kausiņi pārvērtušies par cilvēku rokām. Pārsteiguma sajūsmā viņš mēģinājis sasist plaukstu, taču atskanējušais kaulainais klakšķis atgriezis viņu īstenībā: viņš joprojām bija tas pats ēzelis ar tām pašām ēzeļa kājām. Un tomēr viss ne tikai strūklakā, bet viņā pašā bija mainījies un viņam ļoti gribējies steigties atpakaļ pie cilvēkiem, lai turpinātu nest viņu smagās nastas.

Kāpēc ēzelis zvanījis tieši man, piemirsu pavaicāt, jo biju tik ļoti viņa stāsta iepriecināta, ka visas domas vijās ap to, kā to ātrāk iemūžināt. Pavaicāju tikai, kurp ēzelis nu grasās doties. Viņš atbildēja, ka uz kādu saules ļoti svilinātu tuksnesi, kur cilvēkiem bez palīga izdzīvot visgrūtāk un kur šajās grūtībās rūditie tuksneša cilvēki esot draudzīgāki un prātīgāki par zaļojošo oāžu cilvēkiem. Tā mūsu saruna arī beidzās.

Vēl ilgi turēju ēzeļa stāsta iesildīto klausuli pie auss. Zvanījis viņš vairs nav, taču domās ar to joprojām šad tad mēģinu sarunāties. Tajās reizēs saucu viņu par Bahčesarajas ēzelīti, lai nesajūk ar citiem ēzeļiem, kurus ar to stāstiem nākas sastapt ik dienas.

Kristiāna Dimitere

Mūsdienu mākslā var definēt dažādus virzienus, tajos iespējams nolasīt konceptuālu stratēģiju un aktuālo stilistiku. Taču ir mākslinieki, kuru darbus grūti sistematizēt – tomēr tie nebeidz pārsteigt ar neordināru iztēli, valdzināt ar savdabīgu vizuālo formu un dzīves laikā iegūtos iespaidos balstītu tēlu sistēmu. Māksliniece, kura pazīstama ar to, ka vienlīdz atraisīti glezno, zīmē, ilustrē un veido scenogrāfiju. Jaunajā izstādē *Ó A S I S* uz sienas gleznota tuksneša ainava, kurā atrodas Bahčesarajas strūklaka. Specifisks vertikāls objekts, kurā ūdens cirkulējot pilnevis līst. Ūdens kausiņi izveidoti kā cilvēka rokas. Šī ir ceturrtā mākslinieces personālizstāde *ALMA*.

Kristiānas Dimiteres darbi atrodas Latvijas Nacionālais mākslas muzeja, Rīgā, Latvija Halmstates pilsētas muzejs, Halmstate, Zviedrija VV Foundation kolekcijās.

Kuratore: Astrīda Riņke

Atbalsta: Valsts kultūrkapitāla fonds Rīgas Dome

Pateicamies
Oskars Plataiskalns un Dekorāciju Darbnīca

Foto: Ansis Starks